

תקנות בריאות העם (עוסקים בסיעוד בבתי חולים), התשמ"ט - 1988¹

בתוקף סמכותי לפי סעיף 33 לפקודת בריאות העם, 1940 (להלן - הפקודה), וסעיף 19 לפקודת המילדות, 1929, ובאישור שרת הבריאות, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות (תיקון: תש"ן)

בתקנות אלה -

"האגף" - אגף הסיעוד במשרד הבריאות;

"הפנקס" - פנקס לרישום מורשים לעסוק בסיעוד או ביילוד בבית חולים;

"השר" - שר הבריאות;

"ועדה רפואית" - ועדה שמונתה לפי תקנה 19(ב);

"מורשה לעסוק בסיעוד" - מי שרשום בפנקס;

"מחלה מסכנת" - אחת מאלה:

(1) מחלת נפש;

(2) מחלה העלולה לסכן בריאות בני אדם שבטיפולו;

(3) מחלה או כושר לקוי העלולים לשלול ממנו את היכולת לעסוק בסיעוד או ביילוד, לפי

הענין, לחלוטין או באופן זמני או חלקי;

"עיסוק בסיעוד" - עיסוק מקצועי כמשלח יד של מורשה לעסוק בסיעוד בבית חולים, בהתאם

להכשרה בסיעוד שקיבל כאמור בתקנות אלה, לרבות ביצוע פעולות או שירותים רפואיים לפי כל

דין;

"מייילדת" - כמשמעותה בפקודת המיילדות, הרשומה בפנקס במדור מייילדת;

"תלמיד סיעוד" - מי שלומד סיעוד במוסד שהכירה בו האחות הראשית, לקראת רישומו בפנקס.

2. ניהול הפנקס

(א) האחות הראשית הארצית במשרד הבריאות (להלן - האחות הראשית) תנהל את

הפנקס; צורת הפנקס ופרטי הרישום בו ייקבעו בידי האחות הראשית;

(ב) בפנקס יהיו מדורים אלה:

(1) מדור אחות מוסמכת

(2) מדור אחות מעשית

(3) מדור מייילדת

(4) מדור מטפלת

(5) מדור השתלמות מוכרת.

3. יחוד המקצוע ותחומי העיסוק

לא יעסוק אדם ולא יועסק בסיעוד או ביילוד בבית חולים אלא אם כן הוא מורשה לעסוק בסיעוד

או מייילדת, או הוא בעל היתר זמני לפי תקנה 15, והוא עוסק בסיעוד או ביילוד בהתאם למדור בו

הוא רשום.

4. תלמיד סיעוד (תיקון: תש"ן)

אין באמור בתקנה זו כדי למנוע מתלמיד סיעוד לעסוק בסיעוד בבית חולים בפיקוחו של מורשה לעסוק בסיעוד ובכפוף לתנאי המוסד שבו הוא לומד.

5. תנאים כלליים לרישום בפנקס (תיקון: תש"ן)

(א) זכאי להיות רשום בפנקס אזרח או תושב ישראל בן 18 שנים או יותר, שהוכיח להנחת דעתה של האחות הראשית כי הוא בעל הכשרה מקצועית כאמור בתקנות אלה וכי יש לו ידיעה בסיסית, לפחות, בעברית, וכי לא הורשע בעבירה שדינה מאסר שיש בה, לדעת האחיות הראשית, כדי למנוע עיסוק בסיעוד.

(ב) האחיות הראשית רשאית, לענין מסוים שיפורט על ידה בכתב, לרשום בפנקס תושב ארעי כמשמעותו בסעיף 2(א) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952, אם הוא ממלא אחר דרישות תקנות אלה.

6. תנאים לרישום בפנקס במדור אחות מוסמכת

בעל הכשרה מקצועית לשם רישום בפנקס במדור אחות מוסמכת הוא מי שנתקיימו בו כל אלה:
(1) בעל תעודה המעידה שעבר בהצלחה את בחינות הבגרות הנערכות מטעם משרד החינוך והתרבות או בפיקוחו, או תעודה מחוץ לארץ שמשדר החינוך והתרבות אישר כי בעליה זכאי להתקבל לאוניברסיטה בארץ שבה הונפקה, או שיש לו הזכות להתקבל כתלמיד מן המניין למוסד להשכלה גבוהה בישראל שהוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה;
(2) סיים לימודי סיעוד לאחיות מוסמכות בבית ספר לסיעוד בישראל שהכירה בו האחיות הראשית או סיים חוג או מגמה אוניברסיטאית בסיעוד בישראל בהתאם לתכנית לימודים שקבע האגף;
(3) הוא עמד בבחינות ממשלתיות לאחיות מוסמכות שערך האגף.

7. תנאים לרישום בפנקס במדור אחות מעשית

בעל הכשרה מקצועית לשם רישום בפנקס במדור אחות מעשית הוא מי שנתקיימו בו כל אלה:
(1) סיים כתי' בישראל במוסד חינוך מוכר, כמשמעותו בחוק לימוד חובה, התש"ט - 1949, או המציא אישור ממשדר החינוך והתרבות על השכלה כללית שוות ערך ל' כיתות בישראל;
(2) סיים לימודי סיעוד לאחיות מעשיות במוסד בישראל שהאחות הראשית הכירה בו, ובהתאם לתכנית לימודים שקבע האגף;
(3) עמד בבחינות ממשלתיות לאחיות מעשיות שערך האגף.

8. תנאים לרישום בפנקס במדור מטפלת

בעל הכשרה מקצועית לשם רישום בפנקס במדור מטפלת הוא מי שנתקיימו בו כל אלה:
(1) הוא סיים לימודי סיעוד למטפלות במוסד בישראל שהאחות הראשית הכירה בו, בהתאם לתכנית לימודים שקבע האגף.
(2) הוא עמד בבחינות ממשלתיות למטפלות שערך האגף, עד יום 1 במאי 1981.

9. תנאים לרישום בפנקס במדור מיילדת

בעל הכשרה מקצועית לשם רישום בפנקס במדור מיילדת הוא מי שנתקיימו בו כל אלה:

- (1) הוא רשום בפנקס במדור אחות מוסמכת;
- (2) הוא סיים קורס מיילדות במוסד שהכירה בו האחות הראשית, ובהתאם לתכנית לימודים שקבע האגף;

(3) הוא עמד בבחינות ממשלתיות למיילדות שערך האגף.

10. התנאים לרישום בפנקס במדור השתלמות מוכרת

זכאי להרשם בפנקס במדור השתלמות מוכרת מי שנתקיימו בו כל אלה:

- (1) הוא רשום בפנקס במדור אחות מוסמכת או אחות מעשית;
- (2) סיים השתלמות מוכרת בנושא, במשך זמן ובמקום שהכירה בהם האחות הראשית, הכל בהתאם לתכנית לימודים שקבע האגף;
- (3) הוא עמד בבחינות ממשלתיות שערך האגף ובמתכונת שקבע.

11. הכרה בהכשרה בסיעוד ובתעודות מחוץ לישראל

על אף האמור בתקנות 6 עד 8, רשאית האחות הראשית לרשום בפנקס במדור המתאים מי שקיבל הכשרתו בסיעוד בחוץ לארץ, במוסד שהכירה בו האחות הראשית, וניתנה לו דיפלומה שהאחות הראשית הכירה בה ובסוגה, ובלבד שרשאית היא להתנות רישום כאמור בעמידה בבחינות מיוחדות, בתקופת אימון מיוחדת, או בהכשרה מקצועית שקבעה.

12. הגשת בקשה לרישום

(א) בקשה לרישום בפנקס תוגש לאחות הראשית באמצעות לשכת הבריאות המחוזית באזור מגוריו של המבקש, או באמצעות האגף, בצירוף העתק מאומת מהמסמכים המעידים על הכשרה מקצועית בסיעוד, תעודה המעידה כי המבקש הוא אזרח ישראלי, לפי סעיף 15 לחוק האזרחות, התשי"ב - 1952, או תעודה מאת משרד הפנים על מעמדו של המבקש בישראל, לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952;

(ב) לבקשה תצורף הוכחה כי המבקש לא הורשע בעבירה כאמור בתקנה 5(א);

(ג) האחות הראשית רשאית לדרוש פרטים ומסמכים נוספים בקשר עם הבקשה האמורה.

13. תעודה על רישום

מי שנרשם בפנקס יהא זכאי לקבל תעודה המעידה על רישומו בפנקס.

14. דחיית בקשת רישום

האחות הראשית רשאית להורות לרשום בפנקס, או לתת היתר זמני למבקש, אף אם הורשע בעבירה כאמור בתקנה 5, או טרם נסתיימו הליכי משמעת שננקטו לגביו לפי תקנות אלה, אם ועדה שמינה המנהל, בראשות עורך דין הכשיר לשמש שופט שלום וחברים בה אחות מוסמכת עובדת בית חולים ואחות מוסמכת נציגת המנהל, מצאה כי קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות רישום.

15. היתר זמני

האחות הראשית רשאית לתת היתר זמני לעסוק בסיעוד -

- (1) כאחות מעשית לאזרח או לתושב ישראל המבקש רישום כאחות מוסמכת, עד להשלמת

ההליכים ומילוי התנאים הדרושים לרישום בפנקס; בתנאי שהמסמכים שהגיש מעידים כי הוא בעל הכשרה של אחות מעשית לפחות;

(2) כאחות מעשית, לאזרח או לתושב ישראל המבקש רישום כאחות מעשית או כמיילדת עד השלמת ההליכים ומילוי התנאים הדרושים לרישום בפנקס, הכל לפי קביעת האחות הראשית.

16. היתר מוגבל

(א) האחות הראשית רשאית לתת היתר מוגבל לעסוק בסיעוד או ביילוד בבית חולים למי שאיננו אזרח ישראל או תושב ישראל, ואינו מבקש להרשם בפנקס, אם נתקיימו בו הוראות תקנות 6 עד 9 וכן אחד מאלה:

(1) הוזמן לישראל למילוי תפקיד מסויים בסיעוד או ביילוד בבית חולים באישור האחות הראשית בהגבלה לאותו תפקיד;

(2) בא לישראל ברשיון לישיבת ביקור, כמשמעותו בסעיף 2(א)(2) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952, לתקופת רישונו.

(ב) האחות הראשית רשאית להגביל תוקפו של היתר מוגבל לזמן, למקום, לעיסוק מסויים, והכל בין בפיקוח של מורשה לעסוק בסיעוד ובין ללא פיקוח כאמור.

17. בדיקת מסמכים

האחות הראשית רשאית בכל עת לדרוש ממורשה לעסוק בסיעוד שיציג בפניה, תוך זמן סביר, את המסמכים שעל יסודם נרשם בפנקס.

18. פטור מפקודת הרופאים

מורשה לעסוק בסיעוד שסיים השתלמות מוכרת כאמור בתקנה 10 שהכיר בה המנהל, והרשום בפנקס במדור השתלמות מוכרת לפי תקנות אלה, פטור מהוראות פקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז - 1976, לגבי פעולות או שירותים רפואיים שלמד בהשתלמות המוכרת.

19. בדיקה רפואית

(א) המנהל רשאי לדרוש בדיקת כשרו הגופני או הנפשי של תלמיד סיעוד, של מבקש רישום בפנקס של מורשה לעסוק בסיעוד או של מיילדת וכן את התייצבותו בפני ועדה רפואית.

(ב) לשם בדיקת הכושר כאמור ימנה המנהל, מינוי כללי או מיוחד, ועדה רפואית של שלושה מורשים לעסוק ברפואה לפי הענין; הועדה תגיש את ממצאיה ומסקנותיה בכתב למנהל.

(ג) לא יירשם מבקש הרישום בפנקס כל עוד לא התייצב ונבדק, אם דרש זאת המנהל;

(ד) המנהל רשאי להתלות את רישומו של מורשה לעסוק בסיעוד או ביילוד עד שיבדק, אם דרש זאת המנהל; התליה כאמור תפורסם בדרך שהמנהל ימצא לנכון.

(ה) (1) מצא המנהל כי מחלה מסכנת של מורשה לעסוק בסיעוד או ביילוד עלולה לגרום לסכנה תכופה למטופלים או לעצמו, עד שאין לחכות לסיום ההליכים בועדה הרפואית, רשאי הוא להתלות את רישומו בפנקס עד להחלטה סופית לפי תקנה 20, לתקופה עד שלושה חדשים, ובלבד שיעביר את הענין בסמוך למתן ההחלטה בדבר ההתליה לבדיקתה של ועדה רפואית.

(2) לא סיימה הועדה הרפואית את ההליכים עד תום תקופת ההתליה, רשאי המנהל, בהסכמת

הועדה הרפואית, להמשיכה לשלושה חדשים נוספים.

20. פעולת האחות הראשית

קבעה הועדה הרפואית כי מבקש רישום בפנקס או מורשה לעסוק בסיעוד או ביילוד אינו מסוגל, מחמת מחלה מסכנת, לעסוק בסיעוד או ביילוד, לחלוטין או לשעה, או כי הוא מסוגל לעסוק בסיעוד או ביילוד בהגבלות או בתנאים מסויימים, יורה המנהל לאחות הראשית לסרב לרשמו בפנקס, ואם הוא רשום בפנקס - למחקו או לאסור עיסוקו לזמן או להגביל עיסוקו, בהתאם להמלצות הועדה הרפואית; אסר המנהל או הגביל עיסוקו כאמור, תציין זאת האחות הראשית בפנקס.

21. החזרת תעודה

בוטל רישומו של מורשה לעסוק בסיעוד או ביילוד או הותלה או הוגבל עיסוקו, יחזיר את התעודה שקיבל לפי תקנה 13 לאגף; הוגבל עיסוקו, תוחזר לו התעודה לאחר שתצויין בה הגבלת עיסוקו.

22* . ערר

(א) הנפגע מהחלטה של המנהל או האחות הראשית לפי תקנות 14, 19(ה) או 20 רשאי לערור עליה בכתב לפני השר תוך שלושים ימים מהיום שבו נמסרה לו הודעה על החלטה.

(ב) ביקש אדם להירשם בפנקס והאחות הראשית לא הודיעה לו תוך ששה חדשים מיום שקיבלה את כל הפרטים והמסמכים הדרושים את החלטתה בדבר רישומו, רשאי הוא לערור על כך לפני המנהל תוך ששים הימים שלאחר תום ששת החדשים האמורים.

(ג) אין בהגשת ערר לפי תקנה זו כדי לעכב את ביצועה של החלטת המנהל או האחות הראשית אלא אם כן הורה השר בכתב אחרת.

23. סודיות

מורשה לעסוק בסיעוד או ביילוד לא יגלה מידע בעל פה או בכתב על אדם שהגיע אליו תוך או עקב עיסוקו המקצועי בין אם המידע נוגע למי שבטיפולו ובין אם הוא נוגע לאדם אחר, אלא באחת מנסיבות אלה:

(1) גילוי המידע דרוש לשם טיפול לפי שיקול דעתו ובאישור מנהל המחלקה שבו אושפז האדם;

(2) האדם שעליו המידע הסכים בכתב לגילוי וכל עוד לא ביטל בכתב את הסכמתו האמורה.

24. הוראות מעבר ותוקף

(א) מי שהכיר בו המנהל כאחות מוסמכת, כאחות מעשית, כמטפלת או כמיילדת, לפי העניין, ערב תחילתן של תקנות אלה, ויש בידו תעודה על כך, יראוהו כמי שרשום בפנקס ואת התעודה שבידו כתעודה שניתנה לפי תקנה 13.

(ב) מי שבית חולים הכיר בו לפני י"ט באב התשל"ט (12 באוגוסט 1979) כמורשה לעסוק בסיעוד בבית חולים רשאי להמשיך לעסוק בסיעוד כל עוד הוא עוסק בבית חולים ובתנאים שנקבעו לגביו.

25. תחולה (תיקון: תש"ן)

תקנות 15, 16 ו-17 בתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א - 1981, יחולו גם על עיסוק בסיעוד בבתי-חולים.

26. ביטול

תקנות בריאות העם (צוות סיעודי בבתי חולים), התשמ"א - 1981, למעט תקנה 4 - בטלות.

¹ ק"ת תשמ"ט, 227; תש"ן, 768.

* סמכויות השר הואצלו לשופט (בדימוי) ו' זילר בי"פ תשס"ד מס' 5294 מיום 3.5.2004 עמ' 2777.